

Miljö- och energidepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens författningsförslag Tydligare regler för små avloppsanläggningar

Sammanfattning

Förslaget innebär att ambitionsnivån för skydd av sjöar och vattendrag samt att få ett fungerande kretslopp av näringsämnen och mull från små avlopp sänks för många kommuner. Förslaget innebär nya situationer som kommunerna kommer att tolka olika. Det bör fastslås vilka reningsnivåer de olika teknikerna har så att inte kommunerna tolkar detta olika. ”Nya” små avloppsanläggningar behöver bättre skötsel vilket välkomnas men även kommunerna själva behöver bättra sig då det gäller system för att omhänderta produkter från små avlopp.

Förbud att släppa ut WC-vatten i känsliga områden

Vi ser ambitionen som god då det gäller förbud att släppa ut renat WC-vatten i känsliga områden. Att kommande undantag i den högsta kravnivån huvudsakligen skulle innefatta felbedömningar av platsernas skyddsbehov i dessa fall tvivlar vi på. Vi befarar att det kommer att bli problem då det gäller möjligheten att få ett sådant krav verkställt när det gäller separeringen av avloppsrör i befintliga byggnader. Miljökontoren ska göra en skälighetsbedömning i det enskilda fallet men miljöinspektörer saknar i regel den byggnadstekniska och den därtill ekonomiska kompetens som behövs för att uppskatta kostnaderna för dessa ändringar inne i huskropparna. De fackmän som skulle anlitas i dessa ärenden tror vi kommer att få svårt att agera opartiskt. Miljökontoren kommer därför, trots framtagna kostnadsutredningar i de enskilda fallen, att ha svårt att göra rimliga skälighetsbedömningar i dessa ärenden och då riskerar det att bli betydligt fler undantag. Vi tror också att dessa ärenden kommer att bli väldigt olika bedömda i olika kommuner. Vi ställer oss dessutom frågande till formerna för kostnadsutredningarna samt vem som ska betala för dessa.

Sänkta reningskrav

Föreslagna kravnivåer med reduktion på minst 40% kommer att innebära att mer fosfor kommer att släppas ut i miljön från nya anläggningar än idag, i vår kommun. Fosfor som härstammar från små avlopp finns det redan idag för mycket av i våra sjösediment.

Eskilstuna är en kommun som lagt stora resurser på insatser då det gäller små avlopp. Uppskattningsvis har vi handlagt ca 2700 avloppsansökningar sedan miljöbalken trädde i kraft 1999. Vi har sedan 2004 ställt krav på 90% reduktion av fosfor samt möjlighet till återföring av minst 70% av fosfor till jordbruksmark. Förslaget skulle innebära lägre reningskrav än de vi hittills haft för många av de avlopp som ännu inte åtgärdats i kommunen.

Vi befarar även att de som redan har befintliga tillstånd som beviljats under de senaste 13 åren kommer att vilja få reduktionskraven vad gäller fosfor omprövade om förslaget fastställs.

Avloppsanläggningens avgränsning

Avloppsanläggningens avgränsning blir otidlig med förslaget då även markretention i efterföljande dike ska ingå i själva anläggningen. Avloppsvatten innehållande upp till 60% av ursprungsfosfor kommer enligt förslaget att släppas till diken vilka ofta är belägna på andra fastigheter. Vi bedömer att det kommer att krävas fler servitut för sådana utsläpp men även skötselavtal för dessa diken eftersom de kommer att behöva rensas oftare.

Funktionskrav/teknikkrav

Det är viktigt att det fastställs vad olika tekniker uppnår för reningseffekter. Detta eftersom det idag finns olika uppfattningar i kommunerna om vilken teknik som är nödvändig för att olika reduktionskrav ska uppfyllas. 40% reduktion av fosfor innebär att någon extra reningsmetod utöver slamavskiljning och efterföljande markbädd eller infiltrationsbädd inte behövs. Men då det gäller andra nivåer är det mer oklart. Vilka tekniker uppfyller 70% reduktion av fosfor? Infiltration bedöms av vissa uppfylla kravet men inte markbädd, men där är som sagt uppfattningarna väldigt olika i olika kommuner!!

Kretslopp av avloppsfraktioner

Fosfor är en ändlig resurs och våra jordar behöver mer mull. Enligt miljöbalken ska var och en bidra till att resurser tillvaratas och återanvänds. Idag finns olika tekniker tillgängliga med betydligt bättre reduktion av fosfor än vad förslaget innebär för vissa platser. Förslaget innebär att den fastighetsägare som bor där skyddsnivån är låg kommer att bidra betydligt mindre till återföringen av näringsämnen och mull till jordbruksmark än den fastighetsägare som bor där miljön är känsligare. I vår kommun har kravet att det ska vara möjligt att återföra minst 70 % av fosfor till jordbruksmark gällt samtliga fastighetsägare sedan 2004. Detta krav härstammar från riktlinjerna för anläggningarna som testades i "Bornsjöprojektet" år 2000-2002.

Skötsel av nya små avlopp

Många nya små avlopp fungerar dåligt pga bristfällig skötsel. Detta innebär att de släpper ut mer näringsämnen än vad de får göra. Högre krav på skötsel och underhåll är nödvändigt och välkomnas därför!

Kommunernas omhändertagande av avloppsfraktioner

Små avlopp genererar relativt rena avfallsfraktioner och dessa bör inte blandas med kommunens övriga avloppsvatten om återföring av slammet till jordbruksmark därefter inte är möjlig. I dagsläget prioriterar många kommuner inte denna fråga och trovärdigheten för kommunerna hos fastighetsägarna på denna punkt är därför låg. Här bör HAV samråda med Naturvårdsverket mfl för att kommunernas arbetet med detta ska påskyndas.

MILJÖKONTORET

Maria Lindberg
Miljöinspektör